

Bryssel, 19. joulukuuta 2024
(OR. en)

17074/24

Toimielinten välinen asia:
2024/0321(NLE)

ENFOPOL 534
CRIMORG 167
CT 133
IXIM 268
COLAC 190
CORDROGUE 128
JAI 1894

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	18. joulukuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 580 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS Euroopan unionin ja Brasilian liittotasavallan välisen, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja Brasilian liittovaltion poliisin kanssa ja välityksellä tehtävää yhteistyötä koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 580 final.

Liite: COM(2024) 580 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 18.12.2024
COM(2024) 580 final

2024/0321 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Euroopan unionin ja Brasilian liittotasavallan välisen, Euroopan unionin
lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja Brasilian liittovaltion poliisin kanssa ja
välityksellä tehtävää yhteistyötä koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin
puolesta**

PERUSTELUT

Tämä ehdotus koskee Brasilian liittotasavallan, jäljempänä 'Brasilia', kanssa Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston, jäljempänä 'Europol', ja Brasilian liittovaltion poliisin kanssa ja välityksellä tehtävää yhteistyötä koskevan sopimuksen, jäljempänä 'sopimus', tekemistä.

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Europolin tehtävänä on tukea jäsenvaltioita vakavan kansainvälisen ja järjestäytyneen rikollisuuden, kyberrikollisuuden ja terrorismin kaikkien muotojen ehkäisemisessä ja torjunnassa. Globalisoituneessa maailmassa vakava rikollisuus ja terrorismi perustuvat yhä useammin rajat ylittävään toimintaan, jossa hyödynnetään monenlaisia keinoja. Siksi lainvalvontaviranomaisilla tulisi olla käytössään kaikki mahdolliset välineet tehdä yhteistyötä EU:n ulkopuolisten kumppanien kanssa kansalaisten turvallisuuden varmistamiseksi. Tästä syystä myös Europolin olisi voitava tehdä tiivistä yhteistyötä, myös vaihtamalla henkilötietoja, kolmansien maiden lainvalvontaviranomaisten kanssa, siinä laajuudessa kuin se on tarpeen sen tehtävien suorittamista varten asetuksessa (EU) 2016/794¹ vahvistettujen vaatimusten puitteissa. Samalla on tärkeää varmistaa, että henkilötietojen suojaamiseksi on käytössä yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet.

Europol voi vaihtaa henkilötietoja kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa tukeutumalla johonkin seuraavista asetuksen (EU) 2016/794 25 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa säädetyistä perusteista:

- komission direktiivin (EU) 2016/680 36 artiklan mukaisesti hyväksymä päätös, jossa todetaan, että kolmas maa, kolmannen maan alue tai vähintään yksi erityinen sektori tai kyseinen kansainvälinen järjestö tarjoaa riittävän tietosuojan tason, jäljempänä 'tietosuojan tason riittävyttä koskeva päätös';
- kansainvälinen sopimus, joka on tehty unionin ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välillä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan nojalla ja jossa annetaan yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet;
- henkilötietojen vaihdon mahdollistava yhteistyösopimus, joka on tehty ennen 1 päivää toukokuuta 2017 Europolin ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välillä päätöksen 2009/371/YOS 23 artiklan mukaisesti.

Sen jälkeen kun asetuksen (EU) 2016/794 soveltaminen alkoi 1. toukokuuta 2017, komissio on vastannut henkilötietojen vaihtoa Europolin kanssa koskevien kolmansien maiden kanssa tehtävien kansainvälisten sopimusten neuvottelemisesta unionin puolesta. Europol voi myös, siltä osin kuin se on tarpeen sen tehtävien suorittamiseksi, luoda ja pitää yllä yhteistyösuhteita ulkopuolisten kumppanien kanssa sopimalla käytännön järjestelyistä ja hallinnollisista järjestelyistä, jotka eivät itsessään voi muodostaa oikeusperustaa henkilötietojen vaihdolle.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>), jäljempänä 'asetus (EU) 2016/794'.

Kansainvälisistä sopimuksista poiketen Europol sopii näistä järjestelyistä, eivätkä ne sido Euroopan unionia tai sen jäsenvaltioita².

Latinalaisen Amerikan järjestäytyneet rikollisryhmät ovat vakava uhka Euroopan unionin sisäiselle turvallisuudelle, koska niiden toiminta liittyy yhä useammin unionissa tapahtuviin rikoksiin, erityisesti huumekauppaan. Vuonna 2021 tehdyssä vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevassa Euroopan unionin uhkakuva-arviossa (SOCTA) korostettiin, että Latinalaisesta Amerikasta kaupataan Euroopan unioniin ennennäkemättömiä määriä laittomia huumausaineita. Tämä kauppa tuottaa miljardien eurojen voitot, joita käytetään monenlaisten (kansainvälisten ja EU:hun sijoittautuneiden) rikollisjärjestöjen rahoittamiseen ja oikeusvaltioperiaatteen heikentämiseen Euroopan unionissa.³

Viimeaikaiset raportit vahvistavat, että Euroopassa on ennätyksellisen paljon kokaiinia ja että se on kuluttajille edullisempaa ja helpommin saatavilla kuin aiemmin.⁴ Suurin osa Euroopan unionissa takavarikoidusta kokaiinista kuljetetaan meritse, pääasiassa merikuljetuskonteissa.⁵ Kuljetukset EU:hun tapahtuvat suoraan tuotantomaista sekä niitä ympäröivistä Latinalaisen Amerikan lähtömaista, myös Brasiliasta.⁶ Brasilialaisista järjestäytyneistä rikollisryhmistä on tullut kolumbialaisten rikollisverkostojen kumppaneita, ja ne ostavat myös Boliviassa ja Perussa tuotettua kokaiinia. Laittomaan kauppaan liittyvän toimintansa lisäksi nämä verkostot tarjoavat palveluja maailmanlaajuisesti toimiville rikollisverkostoille, jotka käyttävät Brasilian satamia kokaiinin laittoman kaupan harjoittamiseen.⁷ Euroopan satamissa ja muualla olevissa satamissa takavarikoidun Eurooppaan matkalla olleen kokaiinin määrän perusteella voidaan todeta, että Brasilia oli vuonna 2020 yksi tärkeimmistä lähtöpaikoista (takavarikoidun kokaiinin määrä noin 71 tonnia), kuten se oli ollut jo muutaman vuoden ajan.⁸ Brasiliasta saadut viralliset tiedot vahvistavat, että Eurooppa on Brasiliasta lähetetyn kokaiinin yleisin määränpää.⁹

Latinalaisessa Amerikassa toimivat rikollisjärjestöt ovat vakiintuneita ja toimivat myös muilla Europolin toimivaltaan kuuluvilla rikollisuuden aloilla, kuten kyberrikollisuudessa, rahanpesussa ja ympäristörikoksissa.

Europol on vuosia 2022–2024 koskevassa ohjelma-asiakirjassaan todennut muun muassa, että huumausaineiden kysyntä on kasvanut ja Euroopan unioniin suuntautuvan huumekaupan reitit ovat lisääntyneet, minkä vuoksi on perusteltua tehostaa yhteistyötä Latinalaisen Amerikan maiden kanssa.¹⁰

² Asetuksen (EU) 2016/794 23 artiklan 1 ja 4 kohta.

³ Vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva Euroopan unionin uhkakuva-arvio (SOCTA) 2021, *A corrupt Influence: The infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime*, saatavilla osoitteessa <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2021>.

⁴ *EU Drug Market: Cocaine*, s. 58, saatavilla osoitteessa https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

⁵ *Europe and the global cocaine trade*, s. 5, saatavilla osoitteessa https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

⁶ *Europe and the global cocaine trade*, s. 5, saatavilla osoitteessa https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

⁷ *EU Drug Market: Cocaine*, s. 47, saatavilla osoitteessa https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

⁸ *EU Drug Market: Cocaine*, s. 24, saatavilla osoitteessa https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

⁹ *EU Drug Market: Cocaine*, s. 52, saatavilla osoitteessa https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

¹⁰ Europolin ohjelma-asiakirja 2022–2024, s. 150.

Näin ollen Europolin ja Brasilian välinen yhteistyö perustuu huhtikuussa 2017 allekirjoitettuun strategista yhteistyötä koskevaan sopimukseen¹¹. Tulokset, joita on saatu tämän sopimuksen täytäntöönpanosta ja Brasilian yhteystoimiston perustamisesta Europoliin sekä tämän jälkeen brasilialaisten yhteyshenkilöiden lähettämisestä Europoliin syyskuussa 2020, ovat johtaneet strategisen operatiivisen tason yhteistyön tehostumiseen jäsenvaltioiden ja Europolissa edustettuina olevien kolmansien osapuolten kanssa.

Brasilian liittovaltion poliisi on tehnyt siitä lähtien tuloksellista yhteistyötä Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Europolin kanssa kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi, mikä parantaa Euroopan ja muun maailman turvallisuutta. Tähän mennessä on jo saatu aikaan monia myönteisiä tuloksia¹², esimerkiksi päivittäinen tietojenvaihto Europolin suojatun tiedonvaihtoverkkosovelluksen (SIENA) kautta, osallistuminen Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorumin (EMPACT) kokouksiin ja yhteiset tutkintatoimet jäsenvaltioiden kanssa¹³.

Brasilia osallistuu Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden yhteisön (CELAC) huumeidentorjunnan koordinointi- ja yhteistyöjärjestelmään. Brasilia kuuluu lisäksi Amerikkojen poliisiyhteisöön (Ameripol), ja se on sitoutunut edistämään huumausaineiden tuotantoon ja laittomaan kauppaan osallistuvien järjestäytyneiden rikollisryhmien hajottamista. Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA) onkin määrittänyt Brasilian keskeiseksi kansainväliseksi kumppaniksi kokaiinin maailmanlaajuisen tarjonnan vähentämisessä¹⁴.

Europolin ja Brasilian välinen strategista yhteistyötä koskeva sopimus ei kuitenkaan tarjoa oikeusperustaa henkilötietojen vaihdolle. Tämänäyttöinen laajempi operatiivinen yhteistyö ja merkityksellisten tietojen jakaminen Europolin ja Brasilian välillä olisi kuitenkin tärkeää vakavien rikosten torjunnassa monilla yhteistä etua koskevilla rikollisuuden aloilla, kuten huumekaupassa ja ympäristörikoksissa, erityisesti kun otetaan huomioon brasilialaisten rikollisverkostojen merkittävä rooli maailman huumausainemarkkinoilla.

Tämän perusteella komissio esitti 9. maaliskuuta 2023 suosituksen, jossa ehdotetaan, että neuvosto antaisi luvan aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Brasilian välisestä sopimuksesta, joka koskee henkilötietojen vaihtoa Europolin ja vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaavien Brasilian toimivaltaisten viranomaisten välillä.¹⁵ Neuvosto antoi luvan 15. toukokuuta 2023 ja hyväksyi neuvotteluohjeet.¹⁶

Tätä sopimusta koskevat neuvottelut Brasilian kanssa aloitettiin heinäkuussa 2023. Jotta saataisiin aikaan yksi johdonmukainen ja oikeudellisesti sitova väline, jolla säännellään Europolin ja Brasilian välistä yhteistyötä, sopimukseen sisällytettiin myös määräyksiä strategisesta yhteistyöstä ja muiden kuin henkilötietojen vaihdosta.

Pääneuvottelijat pääsivät kolmen neuvottelukierroksen ja kolmen teknisen kokouksen jälkeen alustavaan yhteisymmärrykseen tekstistä ja parafoivat sopimusluonnoksen 18. lokakuuta 2024. Lainsäätäjille on tiedotettu ja niitä on kuultu säännöllisesti neuvottelujen kaikissa

¹¹ <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements>.

¹² Eräs esimerkki edellä mainituista yhteistyön myönteisistä tuloksista on Chameleon/Enterprise-operaatio, jota selostetaan osoitteessa <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/over-40-arrested-in-biggest-ever-crackdown-against-drug-ring-smuggling-cocaine-brazil-europe>.

¹³ Tutkintatoimien ansiosta Ranskan laivasto takavarikoi 6 tonnia kokaiinia (<https://maoc.eu/french-authorities-seize-6-tons-of-cocaine-in-the-gulf-of-guinea-with-the-support-of-maoc-n/>).

¹⁴ *EU Drug Market: Cocaine*, s. 82, saatavilla osoitteessa https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

¹⁵ COM(2023) 132 final.

¹⁶ Neuvoston päätös (EU) 2023/1010, 15. toukokuuta 2023, ja neuvoston asiakirja 8525/23, 28. huhtikuuta 2023.

vaiheissa, erityisesti raportoimalla asiasta vastaavalle neuvoston työryhmälle ja Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Sopimus neuvoteltiin neuvoston 15. toukokuuta 2023 hyväksymien kattavien neuvotteluohjeiden mukaisesti. Sopimus on yhdenmukainen myös lainvalvontayhteistyötä koskevan unionin politiikan kanssa.

Viime vuosina on edistytty jäsenvaltioiden välisessä tietojenvaihtoyhteistyössä sekä terroristien ja muiden vakaviin rikoksiin syyllistyneiden toimintatilan kaventamisessa. Komission nykyisissä strategisissa asiakirjoissa vahvistetaan tarve parantaa lainvalvontayhteistyön tehokkuutta ja vaikuttavuutta Euroopan unionissa sekä laajentaa yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Näitä ovat muun muassa turvallisuusunionistrategia¹⁷ ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva EU:n strategia¹⁸.

Kansainvälistä yhteistyötä lainvalvonnan alalla on jo tehostettu näiden strategia-asiakirjojen mukaisesti. Komissio on neuvotellut neuvoston antaman luvan perusteella Uuden-Seelannin kanssa sopimuksen henkilötietojen vaihdosta Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) kanssa¹⁹. On myös syytä muistaa, että neuvosto on aiemmin antanut luvan aloittaa neuvottelut Algerian, Egyptin, Jordanian, Israelin, Libanonin, Marokon, Tunisian ja Turkin kanssa henkilötietojen vaihtoa Europolin kanssa koskevista kansainvälisistä sopimuksista.²⁰

Lisäksi sopimus on linjassa EU:n huumausainestrategian 2021–2025²¹ ja EU:n huumausainetoimintasuunnitelman 2021–2025²² kanssa, joissa korostetaan kansainvälisen yhteistyön merkitystä huumausaineilmiön monitahoisten näkökohtien käsittelyssä.

Tässä mielessä Brasilian kanssa tehtävää sopimusta olisi pidettävä myös osana laajempaa pyrkimystä tehostaa lainvalvontayhteistyötä Euroopan unionin ja asiaan liittyvien Latinalaisen Amerikan maiden välillä. Neuvosto onkin antanut komission suosituksesta luvan aloittaa Brasilian ohella neuvottelut vastaavista kansainvälisistä sopimuksista Bolivian, Ecuadorin, Meksikon ja Perun kanssa. Perimmäisenä tavoitteena on tehostaa terrorismin ja vakavan rikollisuuden, myös huumekaupan, torjuntaa.²³

Samalla on ratkaisevan tärkeää, että kolmansien maiden kanssa tehtävässä lainvalvontayhteistyössä noudatetaan kaikilta osin Euroopan unionin perussopimuksissa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia.

Yksi erityisen tärkeä takeiden kokonaisuus, erityisesti sopimuksen II ja IV luvussa esitetyt takeet, koskee henkilötietojen suojaa, joka on Euroopan unionin perussopimuksissa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettu perusoikeus. Europol voi Europol-

¹⁷ COM(2020) 605 final, 24.7.2020.

¹⁸ COM(2021) 170 final, 14.4.2021.

¹⁹ Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaavien Uuden-Seelannin toimivaltaisten viranomaisten välistä henkilötietojen vaihtoa koskeva Euroopan unionin ja Uuden-Seelannin välinen sopimus (EUVL L 51, 20.2.2023, s. 4), *Eurooppa-neuvosto – Euroopan unionin neuvosto*, saatavilla osoitteessa <https://www.consilium.europa.eu/fi/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2022013&DocLanguage=en>.

²⁰ Neuvoston asiakirjat 9339/18, 9334/18, 9331/18, 9342/18, 9330/18, 9333/18, 9332/18, 9320/18, 28.5.2018.

²¹ Neuvoston asiakirja (EU) 14178/20, 18.12.2020.

²² EUVL C 272, 8.7.2021, s. 2.

²³ Neuvoston päätökset (EU) 2023/1009, 2023/1008, 2023/1011 ja 2023/1012, 15.5.2023.

asetuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla siirtää henkilötietoja kolmannen maan viranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle sellaisen kansainvälisen sopimuksen perusteella, joka on tehty unionin ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välillä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan nojalla ja jossa annetaan yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet. Sopimuksen II ja IV luvussa määrätään tällaisista takeista, mukaan lukien erityisesti määräykset, joilla varmistetaan tietyt tietosuojaperiaatteet ja -velvoitteet, joita osapuolten on noudatettava (3, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 18 ja 19 artikla), sekä määräykset, joilla varmistetaan yksilöiden täytäntöönpanokelpoiset oikeudet (6, 8 ja 9 artikla), riippumaton valvonta (14 artikla) sekä tehokkaat hallinnolliset ja oikeudelliset muutoksenhakukeinot, jos sopimuksessa tunnustettuja oikeuksia ja takeita loukataan henkilötietojen käsittelyn yhteydessä (15 artikla).

Sopimusluonnoksessa annetaan yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet sekä esitetään oikeudellinen peruste henkilötietojen vaihdolle vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 6 kohdassa määrätään ”*sopimuksen tekemistä*” koskevista päätöksistä. Koska ehdotus koskee aloja, joilla sovelletaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä, edellytetään Euroopan parlamentin hyväksyntää. Sen vuoksi menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohta.

Ehdotuksella on kaksi päätavoitetta ja osatekijää, jotka ovat Europolin ja Brasilian välinen lainvalvontayhteistyö sekä riittävien takeiden käyttöönotto yksityisyyden, perusoikeuksien ja yksilön vapauksien suojaamiseksi tätä yhteistyötä varten. Näin ollen aineellisenä oikeusperustana on oltava SEUT-sopimuksen 16 artiklan 2 kohta ja 88 artikla.

Sen vuoksi tämän ehdotuksen oikeusperustana on SEUT-sopimuksen 16 artiklan 2 kohta ja 88 artikla yhdessä 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Asetuksessa (EU) 2016/794 vahvistetaan säännöt, jotka koskevat Europolin suorittamia henkilötietojen siirtoja Euroopan unionin ulkopuolelle. Asetuksen 25 artiklan 1 kohdassa luetellaan tilanteet, joissa Europol voi laillisesti siirtää henkilötietoja kolmansien maiden lainvalvontaviranomaisille. Säännöksen mukaan Europolin suorittamat henkilötietojen siirrot Brasiliaan edellyttävät, että Euroopan unionin ja Brasilian välillä tehdään sitova kansainvälinen sopimus, jossa annetaan yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet. SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan sopimus kuuluu näin ollen unionin yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan. Sen vuoksi tämä ehdotus ei edellytä toissijaisuusperiaatteen soveltamista koskevan tarkistuksen tekemistä.

• Suhteellisuusperiaate

Edellä esitetyt tätä ehdotusta koskevat unionin tavoitteet voidaan saavuttaa vain tekemällä sitova kansainvälinen sopimus, jossa määrätään tarvittavista yhteistyötoimista ja varmistetaan samalla perusoikeuksien asianmukainen suojeleminen. Sopimuksen määräykset rajoittuvat siihen, mikä on tarpeen sen päätavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden yksipuoliset toimet

Brasiliaa kohtaan eivät ole vaihtoehto, koska Europolilla on ainutlaatuinen rooli. Yksipuoliset toimet eivät myöskään tarjoaisi riittävää perustaa poliisiyhteistyölle Euroopan unionin ulkopuolisten maiden kanssa eivätkä varmistaisi tarvittavaa perusoikeuksien suojelua.

- **Toimintatavan valinta**

Jos tietosuojan riittävyttä koskevaa päätöstä ei ole tehty, Europol voi asetuksen (EU) 2016/794 25 artiklan mukaisesti toteuttaa henkilötietojen siirron kolmanteen maahan ainoastaan sellaisen SEUT-sopimuksen 218 artiklan mukaisen kansainvälisen sopimuksen perusteella, jossa annetaan yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet (Europol-asetuksen 25 artiklan 2 kohdan b alakohta). SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan mukaisesti lupa tällaisen sopimuksen allekirjoittamiseen annetaan neuvoston päätöksellä.

- **Perusoikeudet**

Kolmannen maan viranomaisten suorittama henkilötietojen vaihto ja käsittely merkitsee puuttumista yksityisyydensuojaa ja tietosuojaa koskeviin perusoikeuksiin. Sopimuksella kuitenkin varmistetaan perusoikeuksiin puuttumisen tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus takaamalla riittävien tietosuojatakeiden soveltaminen siirrettyihin henkilötietoihin Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti.

Sopimuksen II ja IV luvussa määrätään henkilötietojen suojasta. Tältä pohjalta 3–15 artiklassa ja 18–19 artiklassa vahvistetaan tietosuojaa koskevat perusperiaatteet, mukaan lukien käyttötarkoituksen rajoittaminen, tietojen laatu ja eri tietoluokkien käsittelyyn sovellettavat säännöt, rekisterinpitäjiin sovellettavat velvoitteet, mukaan lukien tietojen säilyttämisajat, kirjanpito, turvallisuus ja edelleensirtojen osalta täytäntöönpanokelpoiset yksilön oikeudet, jotka koskevat muun muassa tietoihin pääsyä, oikaisemista ja automaattista päätöksentekoa, riippumaton ja tehokas valvonta sekä hallinnolliset ja oikeudelliset muutoksenhakukeinot.

Takeet kattavat kaikenlaisen henkilötietojen käsittelyn Europolin ja Brasilian välisen yhteistyön yhteydessä. Tiettyjen yksilön oikeuksien käyttöä voidaan lykätä tai rajoittaa tai se voidaan evätä, jos se on tarpeen, kohtuullista ja oikeasuhteista ottaen huomioon rekisteröidyn perusoikeudet ja edut, erityisesti meneillään oleviin rikostutkintaan tai syytetoimiin liittyvän riskin ehkäisemiseksi, mikä on myös unionin oikeuden mukaista.

Sekä Euroopan unioni että Brasilia varmistavat myös, että tietosuojasta vastaava riippumaton viranomainen (valvontaviranomainen) valvoo henkilöiden yksityisyyteen vaikuttavia asioita, jotta henkilötietojen käsittelyssä voidaan suojella luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia.

Sopimuksen 32 artiklassa määrätään sopimuksen täytäntöönpanoa koskevista säännöllisistä yhteisistä tarkasteluista ja vahvistetaan näin sopimukseen sisältyvien takeiden tehokkuutta. Arviointiryhmissä on oltava mukana tietosuojan ja lainvalvonnan asiantuntijoita.

Lisätakeena sopimuksen soveltaminen voidaan 21 artiklan 1 kohdan mukaan keskeyttää, jos sopimuksen määräyksistä johtuvia velvoitteita ei täytetä. Kaikkia ennen keskeyttämistä siirrettyjä henkilötietoja käsitellään edelleen sopimuksen mukaisesti. Lisäksi jos sopimus irtisanotaan, ennen sen irtisanomista siirrettyjen henkilötietojen käsittelyä jatketaan sopimuksen määräysten mukaisesti.

Sopimuksessa myös taataan, että Europolin ja Brasilian välisessä henkilötietojen vaihdossa noudatetaan sekä syrjimättömyysperiaatetta että perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohtaa, joilla varmistetaan, että mahdolliset perusoikeuksien loukkaukset rajoittuvat siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä tavoiteltujen yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi suhteellisuusperiaatetta noudattaen.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

Ei sovelleta

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Täytäntöönpanosuunnitelmaa ei tarvita, koska sopimus tulee voimaan päivänä, jona Euroopan unioni ja Brasilia ovat saaneet toisiltaan diplomaattikanavien kautta viimeisen kirjallisen ilmoituksen, jonka mukaan niiden omat menettelyt on saatettu päätökseen.

Seurannan osalta Euroopan unioni ja Brasilia tarkastelevat sopimuksen täytäntöönpanoa yhdessä vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin ja lisäksi jommankumman osapuolen pyynnöstä yhteisellä päätöksellä.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Sopimuksen 1 artiklassa esitetään sopimuksen tavoite ja soveltamisala.

Sopimuksen 2 artiklassa esitetään sopimuksen määritelmät.

Sopimuksen 3 artiklassa esitetään henkilötietojen käsittelyn tarkoitus.

Sopimuksen 4 artiklassa määrätään yleisistä tietosuojaperiaatteista, joita Euroopan unionin ja Brasilian on noudatettava.

Sopimuksen 5 artiklassa määrätään erityisistä henkilötietoluokista ja erilaisista rekisteröityjen ryhmistä. Näitä ovat esimerkiksi rikoksen uhrien, todistajien tai muiden henkilöiden, jotka voivat antaa tietoja rikoksista, ja alle 18-vuotiaiden henkilöiden henkilötiedot.

Sopimuksen 6 artiklassa määrätään henkilötietojen automaattisesta käsittelystä.

Sopimuksen 7 artikla sisältää perustan vastaanotettujen henkilötietojen edelleen siirtämiselle.

Sopimuksen 8 artiklassa määrätään tiedonsaantioikeudesta ja varmistetaan, että rekisteröidyllä on oikeus saada kohtuullisin väliajoin tietoja siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja sopimuksen nojalla.

Sopimuksen 9 artiklassa määrätään oikeudesta oikaista ja poistaa tietoja ja saada niihin pääsyä rajoitettua. Näin varmistetaan, että rekisteröidyllä on oikeus pyytää toimivaltaisia viranomaisia korjaamaan sopimuksen nojalla siirretyt rekisteröidyn virheelliset henkilötiedot.

Sopimuksen 10 artiklassa määrätään sopimuksen nojalla siirrettyihin henkilötietoihin vaikuttavan tietoturvaloukkauksen ilmoittamisesta. Osapuolten toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tietoturvaloukkauksesta viipymättä toisilleen ja valvontaviranomaisilleen ja ryhdyttävä toimenpiteisiin sen mahdollisten haittavaikutusten lieventämiseksi.

Sopimuksen 11 artiklassa määrätään henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta ilmoittamisesta rekisteröidylle. Kummankin osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava rekisteröidylle ilman aiheetonta viivytystä henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta, jolla on todennäköisesti vakava haitallinen vaikutus rekisteröidyn oikeuksiin ja vapauksiin.

Sopimuksen 12 artiklassa määrätään henkilötietojen säilyttämisestä, tarkistamisesta, oikaisemisesta ja poistamisesta.

Sopimuksen 13 artiklassa määrätään henkilötietojen keräämistä, muuttamista, tietoihin pääsyä sekä niiden paljastamista, edelleen siirtämistä, yhdistämistä ja poistamista koskevien lokitietojen säilyttämisestä.

Sopimuksen 14 artiklassa määrätään valvontaviranomaisesta. Tietosuojasta vastaavan riippumattoman viranomaisen (valvontaviranomainen) on valvottava henkilöiden yksityisyyteen vaikuttavia asioita, myös sopimukseen liittyviä kansallisia sääntöjä, joilla suojellaan luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia henkilötietojen käsittelyn yhteydessä.

Sopimuksen 15 artiklassa määrätään hallinnollisista ja oikeudellisista muutoksenhakukeinoista, jotta rekisteröidyillä on oikeus tehokkaasiin hallinnollisiin ja oikeudellisiin muutoksenhakukeinoihin, jos heidän sopimuksessa tunnustettuja oikeuksiaan ja takeitaan loukataan henkilötietojen käsittelyn yhteydessä.

Sopimuksen 16 artiklassa määrätään muiden kuin henkilötietojen vaihtoon sovellettavista tietosuojaperiaatteista.

Sopimuksen 17 artiklassa määrätään vastaanotettujen muiden kuin henkilötietojen siirtämisestä edelleen.

Sopimuksen 18 artiklassa määrätään tietojen lähteen luotettavuuden ja tietojen oikeellisuuden arvioinnista sopimuksen nojalla vaihdettujen henkilötietojen ja muiden kuin henkilötietojen osalta.

Sopimuksen 19 artiklassa määrätään tietoturvasta, jotta varmistetaan teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden toteuttaminen sopimuksen nojalla vaihdettujen henkilötietojen ja muiden tietojen suojaamiseksi.

Sopimuksen 20 artiklassa määrätään riitojen ratkaisemisesta ja varmistetaan, että kaikista sopimuksen tulkintaan, soveltamiseen tai täytäntöönpanoon liittyvistä riidoista ja niihin liittyvistä kysymyksistä järjestetään Euroopan unionin ja Brasilian edustajien välisiä kuulemisia ja neuvotteluja, jotta päästäisiin molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun.

Sopimuksen 21 artiklassa määrätään sopimuksen soveltamisen keskeyttämistä koskevasta lausekkeesta.

Sopimuksen 22 artiklassa määrätään sopimuksen irtisanomisesta.

Sopimuksen 23 artiklassa määrätään suhteesta muihin kansainvälisiin välineisiin ja varmistetaan, että sopimus ei vaikuta sellaisten tietojenvaihtoa koskevien määräysten soveltamiseen, jotka sisältyvät Brasilian ja jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion välisiin sopimuksiin tai järjestelyihin.

Sopimuksen 24 artiklassa määrätään turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihdosta tilanteissa, joissa se on sopimuksen nojalla tarpeen.

Sopimuksen 25 artiklassa määrätään sopimuksen nojalla siirrettyihin tietoihin tutustumista koskevien pyyntöjen käsittelystä.

Sopimuksen 26 artiklassa määrätään kansallisista yhteyspisteistä ja yhteyshenkilöistä.

Sopimuksen 27 artiklassa määrätään suojatusta viestintäyhteydestä.

Sopimuksen 28 artiklassa määrätään sopimukseen liittyvistä kuluista.

Sopimuksen 29 artiklassa määrätään sopimuksen täytäntöönpanoa koskevasta ilmoituksesta.

Sopimuksen 30 artiklassa määrätään sopimuksen voimaantulosta ja soveltamisesta.

Sopimuksen 31 artiklassa määrätään sopimuksen muuttamisesta ja täydentämisestä.

Sopimuksen 32 artiklassa määrätään sopimuksen tarkistamisesta ja arvioinnista.

Sopimuksen 33 artiklassa määrätään sopimuksen kielistä.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin ja Brasilian liittotasavallan välisen, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja Brasilian liittovaltion poliisin kanssa ja välityksellä tehtävää yhteistyötä koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 16 artiklan 2 kohdan ja 88 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdan ja 218 artiklan 7 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/794¹ säädetään, että Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol) voi siirtää henkilötietoja kolmannen maan viranomaiselle muun muassa sellaisen kansainvälisen sopimuksen perusteella, joka on tehty unionin ja kyseisen kolmannen maan välillä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan nojalla ja jossa annetaan yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet.
- (2) Euroopan unionin ja Brasilian liittotasavallan välinen, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja Brasilian liittovaltion poliisin kanssa ja välityksellä tehtävää yhteistyötä koskeva sopimus allekirjoitettiin neuvoston päätöksen (EU) [XXXX]² mukaisesti [XX.XX.XXXX] sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen.
- (3) Sopimuksella luodaan yhteistyösuhteet Europolin ja Brasilian toimivaltaisten viranomaisten välille ja mahdollistetaan henkilötietojen ja muiden kuin henkilötietojen siirto niiden välillä vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi sekä unionin ja sen kansalaisten turvallisuuden suojaamiseksi.
- (4) Sopimuksessa varmistetaan, että unionin perusoikeuskirjaa, myös sen 7 artiklassa tunnustettua oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, 8 artiklassa tunnustettua oikeutta henkilötietojen suojaan sekä 47 artiklassa tunnustettua oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen, kunnioitetaan

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>).

² [EUVL...]

kaikilta osin. Sopimus sisältää asianmukaiset takeet Europolin sopimuksen nojalla siirtämien henkilötietojen suojaamiseksi.

- (5) Sopimus ei vaikuta henkilötietojen siirtämiseen tai muun muotoiseen kansallisen turvallisuuden takaamisesta vastaavien viranomaisten väliseen yhteistyöhön eikä rajoita sitä.
- (6) SEUT-sopimuksen 218 artiklan 7 kohdan nojalla neuvoston on aiheellista valtuuttaa komissio hyväksymään unionin puolesta sopimuksen liitteiden II, III ja IV muutokset.
- (7) Asetus (EU) 2016/794 sitoo Irlantia, ja sen vuoksi Irlanti osallistuu tämän päätöksen hyväksymiseen.
- (8) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (9) Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi lausuntonsa [xxx] [xx.xx.xxxx].
- (10) Sopimus olisi hyväksyttävä unionin puolesta.
- (11) Perussopimusten mukaisesti komission tehtävänä on antaa unionin puolesta sopimuksen 30 artiklan 2 kohdassa määrätty ilmoitus osoitukseksi siitä, että unioni sitoutuu noudattamaan sopimusta.
- (12) Perussopimusten mukaisesti komission tehtävänä on myös antaa sopimuksen 14 artiklan 1 kohdassa, 15 artiklassa, 26 artiklan 1 kohdassa sekä 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrättyt ilmoitukset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään unionin puolesta Euroopan unionin ja Brasilian liittotasavallan välinen, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja Brasilian liittovaltion poliisin kanssa ja välityksellä tehtävää yhteistyötä koskeva sopimus.

Sopimuksen teksti on liitetty tähän päätökseen.

2 artikla

Sopimuksen 31 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi komissio hyväksyy neuvostoa kuultuaan unionin puolesta otettavan kannan sopimuksen liitteiden II, III ja IV muutoksiin.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*